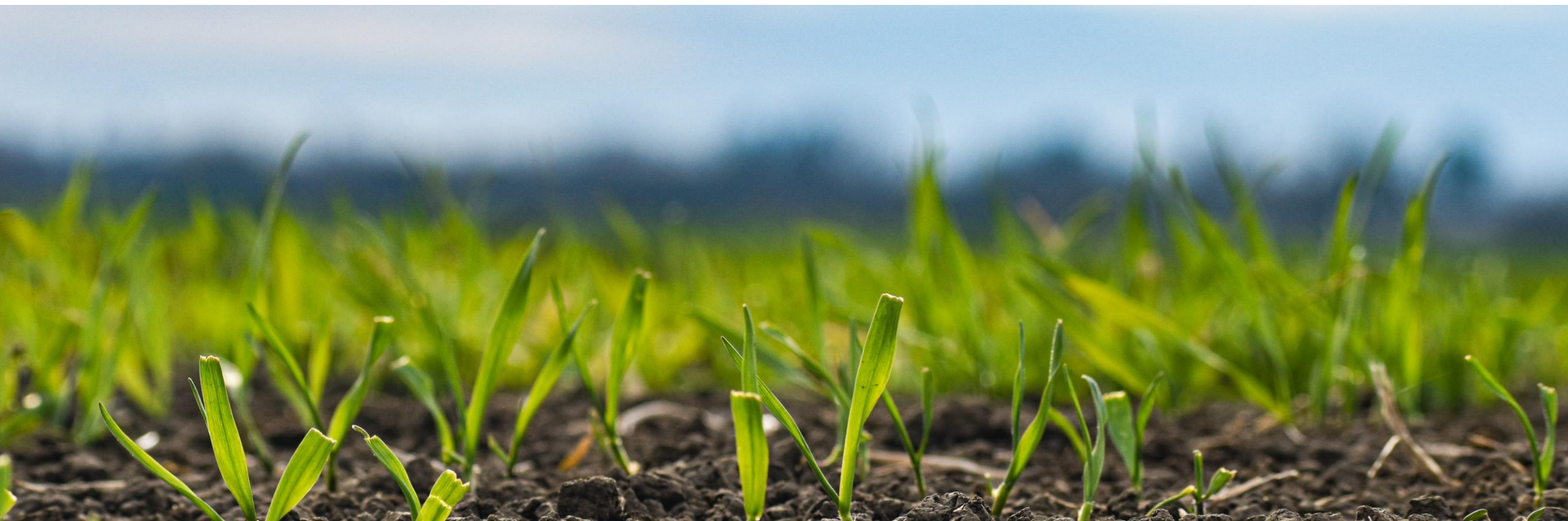

PLANUL NAȚIONAL STRATEGIC 2023-2027

Versiunea august-septembrie 2022

BUGET PNS 2023 - 2027

Buget total: 15,88 mld. euro (15.875.396.551 euro):

Buget plăți directe FEAGA: 9,98 mld. euro (9.982.627.625 euro);

Buget intervenții sectoriale FEAGA: cca. 0,21 mld. euro (213.784.150 euro);

Buget dezvoltare rurală*: alocare publică 5,68 mld. euro (5.678.984.776 euro), din care 4,84 mld. euro (4.835.249.460 euro) FEADR.

* Nu include transferul din FEAGA de 0,2 mld. euro

INTERVENȚII PILON I

Distribuire alocare plăți directe	TOTAL 2023-2027	Procent
Plata de bază (BISS)	4,542,852,346.63 EURO	46,44%
Sprijin redistributiv pentru venit (CRISS)	978,314,879.62 EURO	10%
Sprijin complementar venit tinerii fermieri	100,000,000 EURO	1,02%
Eco-scheme	2,751,651,520.75 EURO	28,13%
Transfer către Pilonul 2 (pentru finanțare instalare tineri fermieri)	199,478,828 EURO	2,04%
Total	9.982.627.625 EURO	100%
Intervenții sectoriale	TOTAL 2023-2027 - EURO	
Intervenții sectoriale - SECTORUL VITIVINICOL	183.376.000	
Intervenții sectoriale - SECTORUL APICOL	30.408.150	

SPRIJIN DE BAZĂ PENTRU VENIT ÎN SCOPUL SUSTENABILITĂȚII (BISS)

Plată anuală unitară pe suprafață

1. **91 euro/ha**, pentru o suprafață de 9.185.616 ha, ajungând la **98 euro/ha** în anul 2027 (estimare 79,39 - 130,42 euro/ha),
2. **30 euro/ha**, pentru o suprafață de 513.402 ha, reprezentând pajiști permanente fără încărcătură animală, pe care se practică activitatea agricolă de cosit (25,5 - 44,7 euro/ha).

- suprafață minimă de 1 ha, iar a parcelei de 0,3 ha; iar în cazul **serelor, solariilor, viilor, livezilor, culturilor de hamei, pepinierelor, arbuștilor fructiferi**, suprafața parcelei agricole trebuie să fie de cel puțin 0,1 ha.
- În cazul **legumelor cultivate în sere și solarii**, care beneficiază de sprijin cuplat, suprafața minimă a exploatației este de 0,3 ha, iar suprafața minimă a parcelei este de 0,03 ha.
- În cazul **pajiștilor** trebuie să asigure o încărcătură de animale de minim de 0,3 UVM/ha sau să efectueze cel puțin o cosire anuală.

SPRIJIN REDISTRIBUTIV COMPLEMENTAR PENTRU VENIT ÎN SCOPUL SUSTENABILITĂȚII (CRISS)

Plată anuală unitară pe suprafață
50,61 euro/ha (45,55 – 65,79 euro/ha)
ajungând la 54,14 euro/ha în anul 2027.

- Se adresează fermierilor eligibili pentru plata BISS.
- Ferme care înregistrează o suprafață 1-50 ha.

Observație - sprijinul redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității va fi acordat fermierilor care nu și-au fragmentat exploatațile după anul 2020.

SPRIJIN COMPLEMENTAR PENTRU VENIT PENTRU TINERII FERMIERI

Plată anuală unitară pe suprafață

42,22 euro/ha (35,18 - 60,31 euro/ha),

ajungând la 45,17 euro/ha în anul 2027,

- Tânărul fermier este eligibil la plata BISS,
- Tânărul fermier este instalat pentru prima dată ca șef al exploatației (maxim 5 ani),
- Sprijinul se acordă pentru primele 50 de hectare eligibile.

Practici benefice pentru mediu aplicabile în teren arabil

Fermierul se angajează să respecte una din următoarele condiții generale ale eco-schemei:

VARIANTA I

- Dimensiunea exploatației să fie de **minim 5 ha în teren arabil**, cu parcele de minim 0,3 ha,
- **Minim 4 %** din terenul arabil să fie alocat **elementelor neproductive** (inclusiv teren lăsat pârloagă),
- Cultivare pe **minim 5%** din totalul terenului arabil declarat, culturi leguminoase, bogate în proteină vegetală, fixatoare de azot, care se pot recolta, precum: **soia, mazăre de consum/furajeră, mazărice, sparcetă, trifoi, facelia, fasole, fasoliță, ghizdei, năut, lupin, linte, bob, lucernă, arahide, amestecuri de leguminoase și graminee perene**),
- Realizarea uneia dintre **condițiile specifice**.

Practici benefice pentru mediu aplicabile în teren arabil

Fermierul se angajează să respecte una din următoarele condiții generale ale eco-schemei:

VARIANTA II

- În cazul fermelor cu **peste 75 %** din terenul arabil **utilizat pentru producția de iarbă sau de alte plante furajere erbacee**, culturi de **leguminoase**, culturi aflate **sub apă** o mare parte a ciclului de cultură, sau care face **obiectul unei combinații**, **ponderea elementelor neproductive** (inclusiv teren lăsat pârloagă) **trebuie să depășească 1%**.
- Realizarea **condițiilor specifice**.

Cuquantumul indicativ: 59,61 euro/ha - estimare la nivel național: 6.300.000 ha (54,20 - 91,71 euro/ha)

Practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodării tradiționale)

CONDIȚII GENERALE OBLIGATORII

- deține o **exploatație de maxim 10 ha teren arabil**, cu parcele de minim 0,3 ha;
- se angajează să asigure cultivarea suprafețelor cu cel puțin **10% plante leguminoase**, fixatoare de azot, care sunt bogate în proteină vegetală, precum: specii proteaginoase/leguminoase: **lucernă, soia, linte, mazăre, mazărice, trifoi, sparceță, ghizdei, fasole, năut, bob, lupin, fasoliță**. De asemenea, pe restul suprafeței, fermierii vor cultiva: **sfecă, gulie furajeră, plante oleaginoase, porumb, ovăz, orz, grâu, triticale (graminee specifice)** necesare alcătuirii rațiilor furajere de calitate și sănătoase, care vor constitui materia primă pentru amestecuri furajere în cadrul fermelor mici. Totodată, sunt eligibile suprafețele de teren necultivat pe o perioadă de **maxim un an**, întreținute în bune condiții agricole;
- se angajează să respecte condițiile specifice eco-schemei.

Practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodării tradiționale)

CONDIȚII SPECIFICE

- să asigure **un efectiv mediu anual de animale** din speciile: ovine, caprine, bovine, bubaline, suine, ecvidee de minim 0,5 UVM/ha;
- se angajează anual să țină o **evidență a culturilor vegetale** obținute în urma cultivării suprafețelor;
- se angajează să realizeze o **rotație a culturilor**, respectiv să alterneze culturile cel puțin o dată pe an la nivel de parcelă agricolă, cu excepția culturilor multianuale, a ierbii și a altor plante furajere erbacee, inclusiv a culturilor secundare gestionate în mod corespunzător.

Cuquantumul indicativ: 120 euro/ha (102 – 178,8 euro/ha)

Înierbarea intervalului dintre rânduri în plantațiile pomicele, viticole, pepiniere și hameiști

Suprafața eligibilă:

- **eco-schema se aplică pe toate suprafețele de culturi permanente** existente la nivel național, pe care sunt înființate plantații viticole, plantații pomicele, pepiniere și hameiști

Beneficiarul:

- se încadrează în **categoria fermierilor activi** (conform definiției naționale) în înțelesul articolului 4 din Regulamentul (UE) 2115/2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune
- **este beneficiar de BISS**

Cuantumul indicativ: 90 euro/ha - estimare la nivel național - 190.800 ha (81 - 115 euro/ha)

Creșterea nivelului de bunăstare a vacilor de lapte

Quantum total anual estimat:

1. Evitarea mulsului traumatic și bunăstarea ugerului - 50,26 euro/UVM/an,
2. Sănătatea onглоanelor - 29,09 euro/UVM/an
3. Monitorizarea zilnică a animalelor – 20,83 euro/UVM/an

BOVINE

Total: $50,26 + 29,09 + 20,83 = 100,18$ euro/UVM/an

Măsură pentru bunăstarea tineretului bovin la îngrășat

Condiții de eligibilitate:

1. Creșterea cu **cel puțin 10%** a spațiului util din adăpost, alocat fiecărui animal în **perioada de stabulație**.
2. Menținerea zonei de odihnă din adăpost în condiții de confort sporit, prin creșterea cantității minime de așternut cu **50%, de la 2kg/cap/zi la 3 kg/cap/zi**.
3. Monitorizarea activității zilnice a animalelor
 - monitorizarea fără soft: minim 3 observații/zi.
 - monitorizarea cu soft: ingesta, timp de rumegare, timp de odihnă, timp de activitate (hiperactivitate), temperatura (abateri de la normal) cu baza de date pe 5 zile.
4. Beneficiarul să dețină un efectiv rulat/an de **max. 5.000 capete tineret bovin la îngrășat (vârsta de max. 32 luni)**.
5. Efectivul eligibil trebuie să fie deținut până la data livrării în vedere sacrificării, **minim 6 luni în exploatație**.
6. Greutatea la livrare în vederea sacrificării către un abator autorizat este de **minim 450 kg în viu/cap**.

MĂSURĂ PENTRU BUNĂSTAREA TINERETULUI BOVIN LA ÎNGRĂȘAT

Quantum total anual estimat:

1. creșterea cu cel puțin 10% a spațiului disponibil alocat fiecărui animal, exploatat în sistemul semintensiv și intensiv în stabulație - **76,57 euro/UVM**
2. asigurarea condițiilor de confort sporite în zona de odihnă a animalelor - **10,91 euro/UVM**
3. monitorizarea activității zilnice a animalelor - **22,04 euro/UVM**

TOTAL: 76,57 euro + 10,91 euro + 22,04 euro = **109,52 euro/UVM/an**

Măsura de agro-mediu și climă - culturi verzi

Condiții de eligibilitate:

- se angajează să mențină angajamentul pentru o **perioadă de minimum 5 ani** de la data semnării acestuia,
- **semnarea culturilor verzi** trebuie realizată până la **15 octombrie** în unitățile administrativ teritoriale (UAT) cu **altitudine medie de până la 600 m**, respectiv până la **30 septembrie** în UAT cu **altitudine medie de peste 600 m**, utilizându-se: **mazăre, mazărice, fasole, soia, linte, lupin, năut, bob, fasoliță, trifoi, lucernă, sparcetă, muștar, sulfină, rapiță,**
- **utilizarea fertilizanților chimici este interzisă**, doar fertilizanții organici putând fi utilizați înaintea înființării culturilor verzi,
- **biomasa formată** trebuie să fie încorporată în sol cel târziu până la 31 martie.

Cuquantumul indicativ: 131 euro/ha/an

SPRIJIN CUPLAT VEGETAL ȘI ZOOTEHNIC

Sprijin cuplat pentru venit (inclusiv culturi proteice), din care:	Suprafață	Valoare totală	Raportare la nivel de unitate
1. Soia	176.000 ha	26.400.000	150 EURO/ha
2. Lucernă	121.783 ha	12.300.000	101 EURO/ha
3. Leguminoase boabe industrializare (mazăre și fasole, fasole păstăi)	6.300 ha	1,354,000	215 EURO/ha
4. Cânepă	950 ha	232,75	245 EURO/ha
5. Orez	6.000 ha	3,630,000	605 EURO/ha
6. Sămânță de cartof	650 ha	1,300,650	2.001 EURO/ha
7. Hamei	260 ha	155,976	600 EURO/ha
8. Sfeclă de zahăr	20.000 ha	18,000,000	900 EURO/ha
9. Legume cultivate în câmp (tomate, castraveți, ardei, vinete)	2.000 ha	3,200,000	1.600 EURO/ha
10. Legume cultivate în sere și solarii (tomate, castraveți, ardei, vinete)	2.000 ha	4,200,000	2.100 EURO/ha
11. Fructe pentru procesare (prune, mere, cireșe, vișine, caise, piersici)	12.000 ha	6,804,000	567 EURO/ha
12. Producere sămânță plante furajere	6.000 ha	1,200,000	200 EURO/ha
13. Vaca de lapte - primele 5-250 capete la munte, 10 - 250 câmpie	280.000 ha	95,492,400	330 EURO/cap de animal
14. Taurine de carne - primele 10-250 capete	72.000 ha	22,250,000	281 EURO/cap de animal
15. Bivolite de lapte	10.800 ha	1,999,000	185 EURO/cap de animal
16. Ovine/caprine	3.600.00 ha	91,008,000	25 EURO/cap de animal
17. Viermi de mătase		172,9	0,17 EURO/kg
TOTAL		284.557.696	

ZONE CU CONSTRÂNGERI NATURALE

A. Zone afectate de constrângeri naturale - Zona Montană

Zona montană este acoperită de un număr total de 658 localități, totalizând o suprafață agricolă de 1.829.487 ha (date APIA 2021).

Degresivitatea sprijinului financiar

În cazul fermelor cu suprafețe agricole mai mari de 50 ha (prag de la care începe aplicarea degresivității), valoarea plății scade pentru acele suprafețe agricole care depășesc această valoare:

- 1 - 50 ha - 100% din prima acordată pe hectar – **40 euro /ha/an,**
- 50,01 - 100 ha - 75% din prima acordată pe hectar - **30 euro /ha/an,**
- 100,01 - 300 ha și peste 300 ha - 50% din prima acordată pe hectar - **25 euro/ha/an.**

ZONE CU CONSTRÂNGERI NATURALE

B. Zone afectate de constrângeri naturale semnificative

Cuprinde un număr de 757 localități care au fost incluse în această categorie, cu o suprafața agricolă de 4.327.685 ha. (date APIA 2021)

În cazul fermelor cu **suprafețe agricole mai mari de 50 ha** (prag de la care începe aplicarea degresivității), valoarea plății scade pentru acele suprafețe agricole care depășesc această valoare:

- 1-50 ha - 100% prima acordată pe hectar - **40 euro/ha/an**,
- 50,01-100 ha - 75% prima acordată pe hectar – **30 euro/ha/an**,
- 100,01-300 ha și peste 300 ha - 50% prima acordată pe hectar - **25 euro/ha/an**.

ZONE CU CONSTRÂNGERI NATURALE

B. Zone afectate de constrângeri naturale specifice

Suprafața ocupată de cele 24 localități aflate în zonele care se confruntă cu constrângeri specifice (Delta Dunării) este de circa 5.900 km², reprezentând 2,47% din suprafața totală a României și în care suprafața agricolă este de 175.198 ha (date APIA 2021).

Degresivitatea sprijinului financiar

În cazul fermelor cu suprafețe agricole mai mari de 50 ha (prag de la care începe aplicarea degresivității), valoarea plății scade pentru acele suprafețe agricole care depășesc această valoare:

- 1-50 ha - 100% din prima acordată pe hectar - **80 euro/ha/an**,
- 50,01-100 ha - 75% din prima acordată pe hectar - **60 euro/ha/an**,
- 100,01-300 ha - 50% din prima acordată pe hectar - **40 euro/ha/an**,
- peste 300 ha - 35% din prima acordată pe hectar - **28 euro/ha/an**.

Elemente de noutate - FEADR

Intervenție	Valoarea maximă a sprijinului public / proiect
DR-14 Investiții în achiziții de utilaje agricole	300.000 euro
DR-23 Investiții în condiționarea, depozitarea și procesarea produselor agricole și pomicole în cadrul exploatației	500.000 euro
DR-15 Investiții în ferme mici	50.000 Euro
DR-37 Dezvoltarea cooperării în cadrul lanțului valoric	250.000 euro
DR-18 Investiții în sectoarele hamei și/sau struguri de masă	1.000.000 euro
DR-19 Investiții în floricultură, plante medicinale și aromatice	100.000 euro
DR-20 Investiții neproductive la nivel de fermă	200.000 euro
DR-22 Investiții pentru prevenirea răspândirii pestei porcine africane (PPA)	50.000 euro

Alocări financiare propuse în Pilonul II

Distribuire alocare la nivel de intervenții	Total Public 2023-2027 mil. euro	Procent FEADR
Agro-mediu și climă (Pajiști cu înaltă valoare naturală/Culturi verzi/Creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon/Tranziție P7 și P10 M.10 PNDR 2014-2020)	492,3	8,3%
Agricultură ecologică (Conversie/Menținerea certificării)	389,1	6,6%
Bunăstarea animalelor (Porc și Pasăre)	736,3	12,4%
Silvo-mediu și climă	84,8	1,4%
Împădurire - întreținere și îngrijire suprafețelor împădurite (Tranziție M.8 PNDR 2014-2020)	3,0	0,1%
Zone afectate de constrângeri naturale - zona montană	240,0	4,1%
Zone afectate de constrângeri naturale semnificative	420,0	7,0%
Zone afectate de constrângeri naturale specifice	25,2	0,4%

Alocări financiare propuse în Pilonul II

Distribuire alocare la nivel de intervenții	Total Public 2023-2027 mil euro	Procent FEADR
Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor recent instalați	149,6	2,5%
Investiții în achiziții de utilaje agricole	100,0	1,7%
Investiții în ferme mici	108,0	1,8%
Investiții în exploatațiile pomicole	151,4	2,5%
Investiții în sectorul legume și/sau cartofi	101,4	1,7%
Investiții în sectoarele hamei și/sau struguri de masă	45,0	0,8%
Investiții în floricultură, plante medicinale și aromatice	5,0	0,1%
Investiții neproductive la nivel de fermă	11,8	0,2%
Investiții în sectorul zootehnic	224,6	3,8%
Investiții pentru prevenirea răspândirii pestei porcine africane (PPA)	10,0	0,2%
Investiții în condiționarea, depozitarea și procesarea produselor agricole și pomicole în cadrul exploatației	70,0	1,2%
Investiții în condiționarea, depozitarea și procesarea produselor agricole și pomicole în afara exploatației	210,3	3,6%
Investiții pentru procesarea și marketingul produselor agricole în vederea obținerii unor produse alimentare și produse transformate, altele decât cele prevăzute în Anexa 1 a Tratatului de Funcționare a Uniunii Europene	164,9	2,8%

Alocări financiare propuse în Pilonul II

Distribuire alocare la nivel de intervenții	Total Public 2023-2027 mil euro	Procent FEADR
Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor recent instalați	149,6	2,5%
Investiții în achiziții de utilaje agricole	100,0	1,7%
Investiții în ferme mici	108,0	1,8%
Investiții în exploatațiile pomicole	151,4	2,5%
Investiții în sectorul legume și/sau cartofi	101,4	1,7%
Investiții în sectoarele hamei și/sau struguri de masă	45,0	0,8%
Investiții în floricultură, plante medicinale și aromatice	5,0	0,1%
Investiții neproductive la nivel de fermă	11,8	0,2%
Investiții în sectorul zootehnic	224,6	3,8%
Investiții pentru prevenirea răspândirii pestei porcine africane (PPA)	10,0	0,2%
Investiții în condiționarea, depozitarea și procesarea produselor agricole și pomicole în cadrul exploatației	70,0	1,2%
Investiții în condiționarea, depozitarea și procesarea produselor agricole și pomicole în afara exploatației	210,3	3,6%
Investiții pentru procesarea și marketingul produselor agricole în vederea obținerii unor produse alimentare și produse transformate, altele decât cele prevăzute în Anexa 1 a Tratatului de Funcționare a Uniunii Europene	164,9	2,8%